

STAMMENEER GEZOCHT

Ooit was er een tijd dat de lokaalhouders opboden om een maatschappij onder dak te kunnen krijgen. Sommige mijen verliepen van café naar café met hebben en houden gelijk de metsers die van dag op dag bij een andere baas gingen metsen. Er was een overaanbod aan stammenees. De meest biedende en vaakst trakterende lokaalhouder won meestal de strijd. Deze met de mooiste madam had ook kans.

Heden ten dage zijn de rollen al lang omgedraaid; de maatschappijen moeten grote kaarsen branden en hopen dat hun huidige lokaalhouders het nog zien zitten om verder te doen. Het *'op café gaan'* heeft een andere invulling gekregen want de kans is groot dat ge daar alleen aan de toog zit. *'Eens stoppen na het werk'* bestaat niet meer.

De biersteker, die geacht werd van iedere keer aan de bel te trekken na het leveren, is nu vervangen door een *'facteur de bière'* die mogelijks het verschil niet kent tussen een limonade en een pils.

De vaste klanten zoals de doppers, gepensioneerden, de champetter en facteur zijn geschiedenis en hun opvolgers zijn op tijd en plaats geprogrammeerd. Dorst lessen of naar het huize moeten gaan wordt niet meer als reden aanvaard. Erger nog, wanneer u uit het lokaal komt na de zetting heeft iedereen het gezien en uw foto hangt op met opschrift: *"Hij drinkt!"* Beter de achterdeur nemen zoals vroeger! Schuldigen zoeken heeft geen zin want alles en iedereen veranderde zo snel dat gepast reageren of naar een oplossing zoeken altijd te laat kwam.

In het gejaagde en geprogrammeerd leven is er nog weinig plaats voor *het echte sociale* wat wij gekend en beleefd hebben. De oudere garde moet veel afleren en inleveren. De jonge wolven worden gedwongen tegen tweehonderd per uur te leven en handelen. Het pintje is taboe en vervangen door levensgevaarlijke zaken waar zelfs geen glas meer voor nodig is. Als het maar opbrengt!

Ik begrijp dat vroeger, vroeger was.

Wat ik niet begrijp is dat de wereldhervormers dit als een bedreiging beschouwen om hun visie te kunnen doordrukken. Onbegrijpelijk.

Laat die kleine geneugtes van vele oudere mensen toch met rust. Laat ons met de kleinkinderen naar de dierenmarkten gaan. Hou jullie bezig met belangrijkere

zaken die mensen gelukkig maken en niet omgekeerd... maar zeg dít nooit tegen de flikken als ze u controleren, hoho!

Er zijn nog veel goede lokaalhouders. Mensen die vergroeid zijn met hun clubs en beseffen dat er moet gepraat worden: alle partijen water bij de wijn, niet bij het bier.

Goede afspraken maken goede vrienden-

Goede afspraken aangaande dagen en tijdstippen kunnen wonderen doen.

Af en toe eens aan de bel trekken mag ook. Ik en jullie zeker ook hebben vele vinkenlokalen gekend en bezocht. Warme nesten met fris bier en plezier waar niets moest en veel kon als de baas niet thuis was.

Plaatsen waar vriendschappen en ruzies ontstonden, waar ge uw miserie eens kwijt kon aan de lokaalhouders want hun zwijgplicht was groter dan die van de pastoor en meneer dokter. Wat binnen werd verteld of gebeurde, bleef binnen. Alleen te zatte en ambetante mannen vlogen buiten. Gelukkig kunnen wij daar eens aan terugdenken met een glimlach.

Dat de koersen in de Vlaamse gemeentes na de oorlog opnieuw populair waren, zal u zich nog wel herinneren. Op iedere kermis werd aan de cafés een streep getrokken voor de 'priems' en aan de meest biedende... de eindstreep. Het hele dorp herleefde de dag van de koers. Voor het café - waar de palm voor de eerste al voor het venster stond - werden palen geslagen en kabels gespannen waar de supporters moesten achter blijven.

Een reportagewagen van FORT-koffie werd aangesloten op de haut-parleurs die hier en daar aan de verlichtingspalen werden opgehangen. En regelmatig hoorde je “1-2-3 test” door de straat galmen. Van alle kanten kwamen na de middag groepen fietsers het dorp binnen met op kop hun coureur die de koers zou winnen of mogelijks niet uitrijden. Overal werd aangebeld op zoek naar een kledplaats voor hun chouchou.

De tubes werden nog eens opgepompt en de benen ingewreven met kampferzalf. 14.45 u: voor het koerslokaal staan de toekomstige Ockers, Van Steenberghes... zenuwachtig te drummen aan de startlijn.

De pa's en ma's geven zoonlief nog wat raad maar hij hoort het niet door de speaker die via een slechte micro en nog slechtere haut-parleurs de deelnemers afroept.

Aan weerszijden van de draad zie je koersklakskes met de naam op van een deelnemer, klep omhoog, net als bij de jonge renners. De champetter verschijnt samen met de burgemeester voor de startensklare jonge veulens. De auto van de melkboer fungeert als voorrijder en vertrekt met de rode vlag. Door zijn box op het dak weergalmt: “Stassano – Stassano -” De twee notabelen gaan tegen de draad staan, trekken hun pens in en de champetter schiet in de lucht. Een duif valt.... neenee! De bende stormt vooruit met veel gekraak en geduw.

Het camionneke van de kolenboer rijdt achter de laatste kampioen in spé met de groene vlag... ze zijn weg!

En wie zijn ook weg? De mannelijke supporters, want het is tijd voor de eerste ronde en dus ook voor de eerste pint.

De muziek uit die opgehangen metalen tutters is niet om aan te horen. Maar de speaker doet zijn best om de wachttijd te vullen met het bekend maken van de 'priems' aan de andere cafés.

Plots ziet hij in de verte de rode vlag opduiken, geeft een draai aan de volumeknop en gebruikt de beroemdste zin in de koers: "**Opgelet, de renners zijn in aantocht.**" Het lokaal loopt leeg, de mannen banen zich een plaats aan den draad en gaan erover hangen. Want ze willen nog iets roepen naar hun kampioen.

Echt, u hoorde aan het gesupporter de renners naderen en als ze de meet overschreden waren de klassiekers: "*Allee Frans, allee Mon, daar zit hé, edde hem gezien, godv...*" Het peloton is al goed uitgedund, het kaf is al van het koren gescheiden.

Continu komen enkelingen en kleine groepjes puffend de meet over en beginnen aan hun tweede ronde van tien. Een paar stappen af, andere stappen van het camionneke van de kolenboer met een platte tube of een verwrongen voorwiel. Het is koers, echt koers!

De mannen verdwijnen weer richting toog voor hun tweede ronde en hun relaas van wat ze gezien hebben.

Ronde na ronde komen er steeds minder mannen uit het café. Want hun coureur is zich al gaan wassen bij de vriendelijke bewoners die zelfs gezorgd hebben voor een emmer warm water en de onfortuinlijke jongeling troosten.

Pa zoekt zijn troost aan de toog, hoho.

Nog één ronde, de speaker wordt hees en meldt dat de drie ontsnappers gaan spurten voor de overwinning.

Hoe kan hij dat weten want buiten de huistelefoon is er nog niets voorhanden. Stilaan komt het volk afgezakt naar de aankomst. De champetter is zot geblazen op zijn fluitje en heeft dorst, veel dorst! Want de burgemeester zit in zijn

stamcafé, dus hij buiten! Iedereen drumt naar voor, de kleppen gaan naar beneden om zeker niet verblind te worden door de al laag staande zon. De wagen met de rode vlag komt wild toeterend naar de aankomst, stopt en de délégué van dienst stapt uit en gaat naast de speaker staan met de lijst in de hand. “*zeker een oud voetballer,*” zegt de plezantste aan de meet, “*want zijnen bal zit nog onder zijn hemd.*” Even is het stil aan de meet want iedereen kijkt naar de verre bocht waar de renners moeten uitdraaien en spurten. Plots een ‘HOOOOO’ want één renner komt richting meet: een jonge renner uit de geburen, Lucien Mathijs! Op 300 meter zitten de medevluchters naar elkaar te kijken voor de spurt voor plaatsen twee en drie.

Met de armen open komt LM de meet over onder luid applaus en ook ahoe-geroep van de ontgoochelden en verkondigers van ‘*uitgekochten boel*’.

De laatste honderdvijftig meter begint Terzele de spurt. De Brauwe is verrast maar klampt aan, de supporters worden zot. Nog vijftig meter en De Brauwe blijft hangen en gaat derde worden maar plots breekt het voetriemke van Terzele en DB wint met een half wiel.

Toch nog sensatie en stof voor straks aan den toog! De rest loopt binnen en de délégué krabbelt de rugnummers op zijn blad; een stuk of twintig want de rest is al gewassen. Binnen de tien minuten is de helft van het volk al verdwenen: naar huis, terug in het café of met hun prijswinnaar naar de kleedplaats.

De supporters hebben hun namiddagje weer gehad maar eerst nog de huldiging. Ze staan mooi met drie op een rij op de platte hooikar van boer Charel: De Brauwe, Mathijs en Terzele.

De schoonste van het dorp mag de grote koerspalm overhandigen aan de winnaar. DB krijgt een mooie vinkenkooi geschonken door de vinkenmaatschappij in het café. TZ krijgt een mooie duivenmand geschonken door de duivenclub, ook uit het zelfde café. Ah ja, ze konden niet achter blijven. Zo was het en zal het nooit meer zijn!

In de vinkenkooi zat een briefke met de tekst: *“Moest ge geen palm winnen, kom dan bij ons, wij hebben er ook.”* Hoho.

De burgemeester schonk niets want hij was al goed beschonken. Na de foto voor de gazet vroeg de speaker aan de overwinnaar om de laatste ronde eens onder woorden te brengen... beter niet gedaan. *“Wel ‘k zatte k’ik op mijnen 52- 12, kuistige nog ‘n een keer mijnen neuze, allee ge weet wel hoe hé, keeke om en die twee ier nevens mij woren ant discuteren over wie er zoe winnen. k’ Zei tegen mijn eigen, Lucien jongen, ‘t es de moment, demareren en niemer om kijke . Ozek op oenderd meters van de meete kwame, keeke ‘k wel ‘n een keer om en ze woren aan het surplassen. Allee jong ‘t es hier toch geen pieste hé. ‘k Moe wig want mijn lief kijkt mor vies noor mij. Ze hé nie geiren dak winne want dan moe ‘k toezen mee een andere!”*

Wie het verstaan had, kende het verhaal. De rest zou het wel lezen in de gazet.

Een uur na de huldiging is de straat terug wat ze was: geen lawaaierige toeters meer, geen palen met draad, alleen de wit gekalkte streep is nog getuige van de mooie namiddag. In de cafés wordt nog duchtig gekoerst en daar zijn ook

winnaars, namelijk de lokaalhouders. Hun schof kreunt onder ontvangsten en is de waarborg dat er snel terug een koers zal zijn, zeker weten!

Wat is nu de moraal van het verhaal?

Zeg nooit tegen een café zo maar 'café'. Want het is veel meer!

Zonder dat: geen koersen, zettingen, duivenvluchten, kampioenenfeesten, gezelligheid... eigenlijk niet veel meer of zelfs niets. Kunnen wij daar voor zorgen? In grote mate wel! Toon uw dankbaarheid onder de vorm van erkentelijkheid en een bijdrage aan het schof.

Drink met mate, maar vooral met maten. Het mag niet van één kant komen en wie goed doet zal goed ontvangen. Allee, zo iets als: *"Wie trakteert, zal getrakteerd worden."* Hoho.

Nog een wistje-datje: ik ben van het bouwjaar 1950 en ingeschreven in 1951. Dat jaar won Lucien Mathijs uit Zevergem de Ronde van België vlak voor mijn geboorte. Mijn vader, één van zijn grootste supporters, had verkondigd dat indien het een jongen was hij door het leven zou gaan als 'Lucien'.

De non-vroedvrouw zei bij mijn geboorte: *" 't Is 'n een jongen."* Mijn pa antwoordde met: *"Lucien!"*

De non zei met schuddend hoofd: *"Nee, 'n een jongen, een manneke."*

Ja, ze zal niets van koers gekend hebben!

LUCIEN van Gent